

Nemzeti Választási Bizottság
részére
E-mail

Tisztelt Választási Bizottság!

[1] Alulírottak – Magyar Kétfarkú Kutya Párt

dr. Hadházy Ákos Ányos

alatti lakos, valamint dr. Heindl Péter Ferenc

– a választási eljárásról szóló XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 208. §-a alapján, a törvényes határidőn belül

kifogást

nyújtunk be a 2023. novembere óta folyó „Nemzeti konzultáció szuverenitásunk védelméről” megnevezésű kormányzati propagandakampány egésze és annak kampányeszközei – egyebek mellett a mai is sokfelé az utak mellett látható, „Ne táncoljunk úgy, ahogy ők fütyülnek!” felirattal, „Készült Magyarország Kormánya megbízásából” aláírással olvasható óriásplakátok és hagyományos méretű utcai plakátok, valamint a szintén 2023. novembere óta az elektromos médiában fizetett hirdetésként terjesztett, Magyarország Kormánya által jegyzett, hasonló megnevezésű reklámfilm, továbbá a Miniszterelnöki Kabinetiroda által kiadóként jegyzett, valamennyi magyar választónak kézbesített „Nemzeti konzultáció szuverenitásunk védelméről” feliratú, „Kérdőív” megnevezésű interaktív propagandakiadvány – miatt.

[2] E kormányzati politikai propagandakampány, valamint annak hirdetményei és más, közköltségen terjesztett propagandaanyai súlyosan sértik több, a választásra irányadó jogszabályban meghatározott alapjogunkat. Így sértik az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésébe foglalt, az alapjogaink politikai és más véleményre tekintet nélküli biztosításához fűződő jogunkat, az ENSZ-nek a 1976. évi 8. törvényerejű rendelettel kihirdetett ENSZ Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya (továbbiakban: ENSZ PPJNE) 25. cikke szerinti, illetve a 1993. évi XXXI. törvény által kihirdetett Emberi Jogok és Alapvető Szabadságok Védelméről szóló Egyezmény (a továbbiakban: EJEE) első kiegészítő Jegyzőkönyve 3. cikke szerinti szabad választáshoz való jogunkat, az EJEE 14. cikke szerinti, politikai és más vélemény alapján való megkülönböztetés nélküli bánásmódhoz való jogunkat, továbbá az európai parlamenti választás tekintetében ugyanezen jogainkat az Európai Unióról szóló Szerződés (a továbbiakban: EUSZ) 14. cikk (3) bekezdése, az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Charta) 39. cikk (2) bekezdése, valamint a Charta 21. cikk (1) bekezdése alapján, végül, de nem utolsó sorban, a Ve. 2. § (1) bek. c/ és e/ pontjában rögzített alapelvek szerinti jogalkalmazáshoz való jogunkat.

[3] Ismételten hivatkozva a Ve. 208. §-ának „a választásra irányadó jogszabály, illetve a választás és a választási eljárás alapelveinek megsértésére (a továbbiakban együtt: jogszabálysértés) hivatkozással” való kifogástételt lehetővé tévő rendelkezésére, továbbá hivatkozva még az EJEE 13. cikkének a hatékony jogorvoslathoz való jogról szóló rendelkezésére is, kérjük a t. Nemzeti Választási Bizottságot (a továbbiakban: NVB), hogy a Ve. 345. § (3) bek. a/ pontja alapján érdemi döntést hozva, állapítsa meg a jogsértést és a Kormányt, illetve a Miniszterelnöki Kabinetirodát tiltsa el a további jogsértő tevékenységtől!

Indokaink a következők:

[4] A Kormány, mint a végrehajtó hatalom központi állami szerve 2023. novemberében „Nemzeti konzultáció szuverenitásunk védelméről” címmel országos politikai kampányt indított, mely a

korábbi „nemzeti konzultációk” egybevágó tapasztalatai alapján az úgynevezett „konzultációs kérdőívek” beérkezését követően hetekben, a „konzultáció” eredményének kiértékeléséig és az „eredmény” újabb kormányzati hirdetésekben való közzétételéig fog tartani. A politikai kampány keretében a Kormány, illetve a Miniszterelnöki Kabinetiroda folyamatosan politikai hirdetések és propagandaanyagok tömegével árasztja el az országot.

[5] A kampány részeként a Kormány megbízásából 2023 novemberétől az ország útjai mellett fizetett politikai hirdetések jelentek meg részben óriásplakátok, részben hagyományos méretű plakátok formájában s láthatók ott sokfelé még ma is. A hirdetések politikai üzenetként Alex Soros és Ursula von Leyden portréi és neveik feltüntetése mellett a „Ne táncoljunk úgy, ahogy ők füttyülnek!” szlogen olvasható. Ezen kívül a plakátokon még a „Nemzeti konzultáció” és a „Magyarország Kormánya megbízásából” szövegek szerepelnek.

[6] A hirdetés közvetlen politikai üzenete a szövegből, a grafikai megjelenítésből, valamint a nemzeti konzultáció más hirdetéseiből, egyebek mellett a szintén „Ne táncoljunk úgy, ahogy ők füttyülnek!” szlogennel, „Nemzeti Konzultáció 2023” címmel az interneten és a televízióban terjesztett videóhirdetéseiből (elérhető itt: <https://www.youtube.com/watch?v=4aH2iBwUaNY>), továbbá a „konzultációs kérdőívek” szövegéből teljesen egyértelmű: az Európai Unió jórészt „Sorosék terve alapján” mindenféle olyan dologra (az illegális bevándorlók befogadására és részükre „gettók” létesítésére, a „véget nem érő” ukrajnai háborúba fegyverek és pénz küldésére, az óvodákba és az iskolákba „genderpropaganda” beengedésére, a hazai „extraprofitadó” és rezsicsökkentés” beszüntetésére, sőt a Hamasz terrorszervezet támogatására) kívánja rákényszeríteni a magyar kormányt, aminek az ellenáll. Ehhez a kampánynak a kormány megbízásából közzétett videója még azt is hozzáteszi, hogy bezzeg „A Gyurcsány-korszakban úgy táncoltak, ahogy Brüsszelben füttyültek”. Ebből következően az is egyértelmű, hogy az állam politikai kampánya nemcsak az Európai Unió vezetése és valamiféle, Alex Soros által megszemélyesített „háttérhatalom” ellen igyekszik a közvéleményt fordítani, hanem az Orbán-kormány politikájával szemben álló ellenzék elleni hangulatkeltést is célozza, figyelembe véve hogy a kormánypárti propaganda évek óta a teljes ellenzék Gyurcsány Ferenc bábjának, vagy „klónjának” igyekszik feltüntetni a közvélemény előtt. (Az utóbbi hónapok kormánypárti, sőt kormányzati retorikájában az ellenzékre vonatkozóan már rendre a „gyurcsányisták” kifejezés szerepel.)

[7] A plakátokon, a kampányfilmben és a „konzultációs kérdőíveken” megfogalmazott politikai üzenet egyértelműen beazonosítható célja a soron következő választások – mindenek előtt az Európai Parlament tagjainak megválasztásáról szóló júniusi voksolás – eredményének befolyásolása a kormánypártok javára és a kormánnyal szemben álló ellenzéki erők kárára.

[8] Ezt egyébként Orbán Viktor miniszterelnök maga is egyértelművé tette a Fidesz kongresszusán 2023. november 18-án a kormánypárt elnökeként elmondott beszédében, amikor az európai parlamenti választásokig terjedő időszakban a pártja előtt álló feladatokat – lényegében egymásra épülő kampányfeladatokként leírva, bár nem így nevezve azokat – három „akcióban” határozta meg. Ily módon: „Az előttünk álló hónapokban, egészen az európai választásokig, súlyos politikai küzdelmek várnak ránk. (...) Az első akció a nemzeti konzultáció lesz. Megkérdezzük és begyűjtjük az emberek véleményét. Aláírás, kopogtatás, országjárás, ami a csövön kifér! A konzultáció kulcskérdés. Abból jön az erő. Onnan nyerjük az energiát. Aztán a második akció az európai választás lesz. Brüsszelben áttörést kell elérnünk, a gyurcsányistákat pedig vissza kell vernünk. A harmadik akció az önkormányzati választás. A választókerületi elnökök felelőssége itt óriási.” (stb.) (A miniszterelnök idézett beszéde a neten: <https://www.youtube.com/watch?v=IRfdQ7R3oQY> Az idézett szövegrész lásd: 34:00-tól)

[9] Ugyanakkor a kifogásunk tárgyát képező „Nemzeti konzultáció szuverenitásunk védelméről” megnevezésű, az EU jelenlegi politikáját, valamint a magyar ellenzéket kritizáló kormányzati propagandakampány nemcsak az EP választási kampány „finisének” első akciója, hanem egy átfogó, másfél éve tartó, fizetett kormányzati reklámkampány legutóbbi állomása is egyben. A youtube-on ma is látható a Kormánynak 2022. áprilisi választás után soron következő legközelebbi választásra, azaz az EP választásra a közvéleményt hangolni igyekvő, 2022. július 7-étől fizetett hirdetésként terjesztett politikai reklámfilmje (<https://www.youtube.com/watch?v=iDvXrMbELPc>). Az első reklámfilmét követően, 2022. augusztus 1-től jelent meg a második, szintén költségvetési forrásból, fizetett hirdetésként terjesztett kormányzati politikai reklámfilm (<https://www.youtube.com/watch?v=zyn6CBU6AuE>) az EU vezetés politikája ellen. E két, hónapokon át terjesztett politikai propagandafilmet követte egy éve a „Nemzeti konzultáció a brüsszeli szankciók ellen” megnevezésű, szintén hónapokon át tartó kormányzati kampány politikai propagandaanyaga. Ezt 2023 első felében a Kormány további, EU-ellenes kormányzati hirdetményei követték (<https://www.youtube.com/watch?v=sS8e3F8Ui5U>, <https://www.youtube.com/watch?v=RdYBbwXNoM4>), majd ősztől következett a mostani, újabb „Brüsszel-ellenes” nemzeti konzultáció.

[10] A szinte minden bajért az Európai Uniót, és az Unió politikáját támogató hazai ellenzéket felelőssé tévő politikai üzenetek hirdetményeken történő folyamatos sulykolásával tehát már hosszabb ideje, 2022 nyara óta az a Kormány, illetve állami propagandahirdetmények folyamatos közzétételéért felelős állami szerv - a Miniszterelnöki Kabinetiroda - nyilvánvaló célja, hogy a 2024. június 9-i európai parlamenti választásra a jogállamiság megsértése okán indult eljárások miatt az EU-val rossz viszonyban lévő Kormányt támogató kormánypártok választási esélyeit növelje, s egyidejűleg az EU által a magyar állammal szemben támasztott jogállami követelmények betartásának szükségességét az Unió szerveivel egybehangzóan követelő ellenzéki pártok esélyeit csökkentse a választók véleményalakításának jogellenes befolyásolásán keresztül. Természetesen ez az adófizetői pénzből finanszírozott kormányzati politikai reklámtevékenység az EP választással egy időben megtartandó önkormányzati választás eredményére, sőt hosszabb távon a következő országgyűlési választás eredményére is hatást kíván gyakorolni a választók véleményalakításának befolyásolásával. Mindez azonban súlyosan sérti a kifogásunk [2] bekezdésében felsorolt jogszabályokat, amit az alábbiakban kívánunk igazolni.

[11] A választási ügyekben az NVB és Kúria által meghozott korábbi határozatok több esetben is tényként rögzítették, hogy a Ve. szerinti kampányidőszakon kívüli politikai agitációs tevékenység célja is lehet a választói akarat befolyásolásán keresztül a soron következő választás eredményének befolyásolása. (E megállapítást tartalmazza például a Kvk.III.37.096/2010/2. számú határozat Indokolásának számozatlan 8. bekezdése, vagy a Kvk.III.37.326/2019/4. sz. határozat [29] bekezdése is.)

[12] Ezzel kapcsolatban három kérdést kell azonban tisztázni:

- 1.)** A hazai jogrend szerint jogsértő-e az állami szervezeteknek a választópolgárok véleményalakítását befolyásoló, és így a következő választások eredményét is befolyásoló (vagy befolyásolni akaró) fizetett politikai reklámtevékenysége?
- 2.)** Amennyiben az állami szervek ezen tevékenysége jogsértő, akkor a jogsértés csak a Ve. szerinti „kampányidőszakban”, vagy azon kívül is megtörténhet?
- 3.)** Amennyiben a jogsértés a Ve. szerinti „kampányidőszakon” kívül is megtörténhet, akkor vajon a Ve. szerinti jogorvoslati fórumok rendelkeznek-e hatáskörrel a jogsértés miatti jogorvoslati kérelem elbírálására?

Az alábbiakban indokolni kívánjuk, hogy a hazai jogrend alapján mindhárom kérdésre igenlő a választ kell adni.

1.) Jogsértő-e az állami szerveknek a választópolgárok véleményalakítását befolyásoló, és így a következő választások eredményét is befolyásoló (vagy befolyásolni akaró) fizetett politikai reklámtevékenysége?

[13] A Kormány, mint az állam végrehajtó hatalmának legfőbb szerve által fizetett hirdeteményeken elhelyezett politikai üzenetek értelemszerűen a kormánypártok politikai üzenetei is egyben. Ilyen esetben egy állami szerv végzi azt a politikai agitációs tevékenységet – a választói akarat kialakításában való közreműködést –, amelyet az Alaptörvény VIII. cikk (3) bekezdésének 3. mondata a pártok feladatául határoz meg. Kétségtelen tény, hogy a kormányzati szerveket is megilleti a lakosság tájékoztatásának joga. Ezt a jogot azonban jogszabályok korlátozzák. Ad absurdum, nyilván nem fér bele a tájékoztatás jogába hamis információk terjesztése, vagy olyan, a Btk. által tiltott tevékenységek, mint a rágalmozás, becsületsértés, bűncselekményre felbujtás, stb. A Ve. 2018-ban módosított 142. §-a kimondja, hogy *„nem minősül választási kampánynak (...) a[z] (...) állami szervek jogszabályban meghatározott feladatuk során végzett tevékenysége.”* Azonban az állami szervek ilyen tevékenységnek is vannak korlátai. A Kúria a Kvk.III.37.421/2018 sz. határozatában még – álláspontunk szerint helyesen – az Indokolás [17] bekezdésében úgy foglalt állást, hogy *„(...) az államnak elkötelezettnek kell lennie a törvények olyan alkalmazása iránt, amely az egyenlő bánásmódot biztosítja minden érintettet illetően a választási eljárásban [3096/2014 (IV.11.) AB határozat 46-47 pont, lásd még: 3/1999. (II.07.) AB határozat]”* Jelen kifogásunkhoz mellékelve, egy-egy fotón csatolunk is két olyan, a Kormány által közzétett, a munkavállalókat jogaik érvényesítésére felhívó társadalmi célú hirdetést, mely hirdetések, e kúriai határozattal összhangban, nem sértik a választási eljárásban érintettek egyenlő bánásmódhoz való jogát.

[14] A Kvk.III.37.421/2018 sz. határozatból imént idézett, a jogállamiság követelményével összhangban lévő álláspontot azonban a kúriai joggyakorlat 2019-től – álláspontunk szerint tévesen és indokolatlanul – feladta. Újabb határozataiban ugyanis Kúria a Ve. 142. §-ának fent idézett módosítására hivatkozva már figyelmen kívül hagyta a választásra irányadó jogszabályoknak a jelen kifogásunk [2] bekezdésében már felsorolt, egyenlő bánásmód biztosítását előíró rendelkezéseit: az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésében, az EJEE 14. cikkében, a Charta 21. cikke (1) bekezdésében és a Ve. 2. § (1) bek. c/ pontjában előírt rendelkezéseket egyaránt. Konkrétan, a Kúria 2019-től több döntésében (pl. a Kvk.III.38.043/2019/2. sz. határozat [21] bekezdésében) úgy foglalt állást, hogy a Ve. 142. §-ának módosítása óta *„nem tartható fenn a továbbiakban a politikai pártok küzdelmében megkövetelt állam semlegességére vonatkozó kúriai joggyakorlat (Kvk.IV.37360/2014/2, BH 2014/12/397)”*, továbbá, hogy emiatt a 2019-es európai parlamenti választáson *„már nem érvényesült az állami szervek semlegességének doktrínája”*. Ennek a doktrínának a feladása azonban nemcsak az egyenlő bánásmód elvének a választásra irányadó jogszabályokban rögzített érvényesítési kötelezettségét sérti, hanem súlyosan sérti az állampolgárok szabad választáshoz való jogát is.

[15] A szabad választáshoz való jogról expressis verbis az Alaptörvény nem rendelkezik. Annak feltételeiről azonban több rendelkezést is tartalmaz, és nemcsak a kifejezetten a választásról szóló XVIII. cikkében. Mindjárt az Alaptörvény elején, a B/ cikk rögzíti, hogy *„Magyarország független, demokratikus jogállam”*, ahol a *„közhatalom forrása a nép”*, és ahol a *„nép a hatalmát választott képviselői útján, kivételesen közvetlenül gyakorolja”*. Az elemi logika szabályai szerint szabad választás nélkül Magyarország nem lehet demokratikus jogállam, és a nép nem lehet a közhatalom forrása oly módon, hogy a hatalmát választott képviselői útján, vagy kivételesen közvetlenül gyakorolja.

[16] A „szabad választás követelményét már az ENSZ PPJNE 25. cikke is előírja. Az EJEE 1. kiegészítő Jegyzőkönyve pedig külön cím alatt rögzíti, ekképpen: *„3. Cikk - Szabad választásokhoz való jog. A*

Magas Szerződő Felek kötelezik magukat arra, hogy ésszerű időközönként, titkos szavazással szabad választásokat tartanak olyan körülmények között, melyek a törvényhozó testület megválasztását illetően biztosítja a nép véleményének kifejezését.”

[17] Az EJE alapján ítélkező strasbourgi Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EJE) a szabad választáshoz való jog megsértése miatti kérelmeket elbíráló, több mint fél évszázados ítélkezési gyakorlata során, precedens értékű ítéletekben határozta meg ezen alapjog tartalmi elemeit. E precedensértékű ítéleteit az EJE a „*Guide on Article 3 of Protocol No. 1 to the European Convention on Human Rights. Right to free elections*” [Útmutató az Emberi Jogok Európai Egyezményének 1. Jegyzőkönyve 3. cikkéhez. Szabad választáshoz való jog] című hivatalos kiadványában (webhely: www.echr.coe.int/documents/guide_art_3_protocol_1_eng.pdf) ismerteti. Az e kiadványban ismertetett „Vállalkozók Orosz Konzervatív Pártja és mások kontra Oroszország” ügyben, 2007-ben hozott ítélet (webhely: <https://www.eods.eu/elex/uploads/files/57c4430070476-RUSSIAN%20CONSERVATIVE%20PARTY%20OF%20ENTREPRENEURS%20v.%20RUSSIA.pdf>) 71. és 72. bekezdésében az EJE az állam semlegességi köteletségét, mint a szabad választáshoz való jog alapkritériumát szó szerint a következőképpen fogalmazta meg:

„(...) from a voter's perspective, free suffrage comprises two aspects: freedom to form an opinion and freedom to express that opinion. As regards the freedom of voters to form an opinion, the Court notes that the Council of Europe's institutions have primarily described it in terms of the State authorities' obligation to honour their duty of neutrality, particularly where the use of the mass media, billposting, the right to demonstrate and the funding of parties and candidates are concerned. (...)”

Magyar fordításban: „(...) választói szemszögből a szabad választójog két aspektust foglal magában: a véleményalkotás szabadságát és a véleménynyilvánítás szabadságát. Ami a választópolgárok véleményalkotási szabadságát illeti, a Bíróság megjegyzi, hogy az Európa Tanács intézményei ezt elsősorban az állami szerveknek a semlegességi kötelezettségük tiszteletben tartására vonatkozó kötelezettségeként írták le, különösen a tömegtájékoztatási eszközök használatára, az óriásplakátokra, a tüntetéshez való jogra, valamint a pártok és jelöltek finanszírozására vonatkozóan. (...)”

[18] Amikor az EJE ítélete az „Európa Tanács intézményeinek leírásait” említi, akkor mindenekelőtt az Európa Tanács Velencei Bizottságának 2002-ben elfogadott, „A választási ügyekben alkalmazott helyes gyakorlathoz szülő Kódexének” (Code of Good Practice in Electoral Matters - a továbbiakban: Választási Kódex), 3.1.a. pontjában rögzítettekre utal. A Választási Kódex „Magyarázat” részének („Explanatory Report”) hivatalos szövege szerint: „Freedom of voters to form an opinion partly overlaps with equality of opportunity. It requires the state – and public authorities generally – to honour their duty of evenhandedness, particularly where the use of the mass media, billposting, the right to demonstrate on public thoroughfares and the funding of parties and candidates are concerned.” Magyar fordításban: „A választópolgárok véleményalkotási szabadsága részben átfedi az esélyegyenlőséget. **Megköveteli az államtól** – és általában a hatóságoktól –, **hogy tartsa tiszteletben a pártatlansági kötelezettségét**, különösen, ha a tömegtájékoztatási eszközök használatáról, plakátokról, a közutakon való tüntetéshez való jogról, valamint a pártok és jelöltek finanszírozásáról van szó.” (Internet elérhetőség: https://www.venice.coe.int/images/SITE%20IMAGES/Publications/Code_conduite_PREMS%20026115%20GBR.pdf 26. oldal)

[19] Feltehetőleg a Velencei Bizottság 2002-es Választási Kódexének és az EJE idézett, 2007-es ítéletének az ismeretében mondta ki a magyar Alkotmánybíróság 63/2008. (IV. 30.) AB határozatában, hogy „[a] parlamenti demokrácia alapja a politikai pártok választópolgári támogatottságért való versengése. A demokrácia egészséges működése nem képzelhető el politikai pluralizmus és a pártok politikai küzdelemben való esélyegyenlősége nélkül. Ez viszont feltételezi a pártok tevékenységére vonatkozó jogi keret azonosságát. **Az államnak ezért semlegesnek kell**

maradnia a politikai pártok küzdelmében és a politikai verseny feltételeit szabályozó jogszabályok megalkotása során.

[20] Európai uniós tagságunkból következően, a magyar jogrend része még a jelen kifogásunk [2] bekezdésében már említett Charta és az EUSZ is. A Charta 39. cikkének (2) bekezdése és az EUSZ 14. cikkének (3) bekezdése az Európai Parlament tagjainak megválasztását illetően írja elő a szabad választás követelményét. Itt kívánjuk megjegyezni, hogy az EJEB, a „Matthews kontra Egyesült Királyság” ügyben, 1999-ben hozott ítéletében kimondta, hogy *a Bíróságnak az európai parlamenti választással kapcsolatban is van hatásköre a szabad választáshoz való jog kérdésében ítélni.* A Charta 52. cikkének (3) bekezdése pedig azt is rögzíti, hogy *„amennyiben e Charta olyan jogokat tartalmaz, amelyek megfelelnek az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezményben biztosított jogoknak, akkor e jogok tartalmát és terjedelmét azonosnak kell tekinteni azokéval, amelyek az említett egyezményben szerepelnek.”* Ebből értelemszerűen következik, hogy az EJEB-nek az EJE első kiegészítő jegyzőkönyvében rögzített szabad választáshoz való jogot értelmező ítéletei a Charta szabad választáshoz való jogot tartalmazó és az EUSZ-ban is szereplő, az európai parlamenti képviselők megválasztásra vonatkozó rendelkezéseinek értelmezésére is irányadóak a jog tartalmát és terjedelmét illetően.

[21] Mind a választójogról több rendelkezést is tartalmazó és a politikai és más véleményre tekintet nélküli megkülönböztetés tilalmát is rögzítő magyar Alaptörvény, mind az Alkotmánybíróság 63/2008. (IV. 30.) AB számú határozata, mind az EUSZ-nak és a Chartának az európai parlamenti választásra vonatkozó előírásai, mind az EJE szabad választáshoz való jogról szóló cikkelye, mind a Velencei Bizottság Választási Kódexe, mind pedig az EJEB-nek szabad választáshoz való jogot értelmező, fentebb idézett precedens-ítélete alapján elfogadhatatlan és emiatt felülvizsgálatra szorul a Kúria 2019-től folytatott, fentebb ismertetett azon joggyakorlata, amely feladta az állami szervek semlegességének doktrínáját. Álláspontunk szerint a Ve. 2018. decemberében módosított 142. §-ának szövege sem teszi – nem is teheti – idejétműlttá a Kvk.III.37.421/2018 sz. határozat Indoklása [17] bekezdésének fentebb idézett jogértelmezését, miszerint az államnak feltétlenül elkötelezettnek kell lennie a törvények olyan alkalmazása iránt, amely az egyenlő bánásmódot biztosítja minden érintettet illetően a választási eljárásban. Az egyenlő bánásmód biztosítása ugyanis az állam semlegességi kötelezettségének tiszteletben tartásával valósul meg, az pedig szabad választáshoz való jog biztosításának mellőzhetetlen feltétele.

[22] Itt kell megjegyezni, hogy az állami szervek politikai semlegessége megsértésének kérdését illetően a Kúria – nagyon helyesen – a Kvk.III.37.421/2018 sz. határozata Indokolásának [22] bekezdésében leszögezte azt is, miszerint *„kampányidőszak alatt (...) alkalmas a jelölőszervezetek közötti esélyegyenlőség megbontására az a kormányzati kommunikációs tevékenység, amely formai és/vagy tartalmi egyezősége okán felerősíti az egyik jelölőszervezet üzenetét”.* Ennek alapján a jelen kifogásunk tárgyát képező „Nemzeti konzultáció szuverenitásunk védelméről” megnevezésű kormányzati propagandakampány nem minősíthető az állam semlegességi kötelezettségével összhangban lévőnek csak azért, mert a kampányszövegek expressis verbis nem nevezik nevén az ellenzék pártjait és az ellenzéki politikusok közül is mindössze Gyurcsány Ferenc jelenik meg a „Gyurcsány korszak” említésekor a Kormánnyal szembeni politikát és politikusokat „jelképezve”. A jogsértés megállapításához elegendő arra rámutatni, hogy a kampány hirdetései, vagy a kikézbcsített kérdőíveken szereplő szövegek olyan üzenetet, illetve üzeneteket tartalmaznak, amelyek egyértelműen a kormánypártok üzeneteivel megegyezők, és ellentétesek az ellenzék üzeneteivel. Ennek kapcsán ismételtén utalunk arra, hogy a „nemzeti konzultációs” kérdőívek minden kérdését megelőzően szerepel néhány sorban a Kormány (és értelemszerűen a kormánypártok) politikai álláspontja, ugyanakkor az ellenzék pártjai nem kaptak lehetőséget arra, hogy egy állami szerv által, közpénzből, az állampolgárok milliói számára kiküldött kérdőíven a kormány politikai álláspontjával ellentétes – pl. a „szuverenitás védelméről” szóló nemzeti konzultációval

párhuzamosan elfogadott „szuverenitásvédelmi” törvény elutasításával kapcsolatos – véleményüket megfogalmazzák.

[23] Tény azonban, hogy az imént idézett okfejtést a Kúria a Ve. szerinti „kampányidőszak” alatti jogsértő kormányzati kommunikációs tevékenység kapcsán fejtette ki, márpedig a jelenleg zajló „nemzeti konzultációs” propagandakampány nem a Ve. szerinti 50 napos „kampányidőszakban” történik. S itt át kell térnünk a fentebb 2.) sorszám alatt felvetett kérdésre:

2) Jogsértő-e akkor is az állam közpénzből finanszírozott politikai reklámtevékenysége, ha azt a Ve. szerinti „50 napos kampányidőszakon” kívül folytatja?

[24] A Ve. speciális rendelkezéseket ír elő a választási eljárásnak az 50 napos „kampányidőszakban” politikai üzeneteket közlő szereplői számára, mely politikai üzenetközlést a Ve. „kampánytevékenységnek” nevezi.

[25] A kampányidőszakon kívüli politikai tevékenységet illetően a kúriai joggyakorlat visszatérően hivatkozik a Legfelsőbb Bíróság Kvk.III.37.096/2010/2. számú határozatában foglaltakra. A Legfelsőbb Bíróság ezen határozatában egy pártnak, illetve egy párt aktivistájának a kampányidőszakon kívüli tevékenységére vonatkozóan mondta ki a határozat indokolásának számozatlan 7-8. bekezdéseiben, hogy a kampányidőszakon kívüli politikai tevékenység nem tiltott, s hogy bár *„minden politikai tevékenység szükségképpen hatással van a következő választás eredményére, ez azonban nem jelenti azt, hogy önmagában e tevékenységek, amelyek a kampányidőszakon kívül zajlanak a Ve. rendelkezéseit megsértenek.”* Az „önmagában” szó kiemelését az idézett szövegben azért tartottuk fontosnak, mert az teszi egyértelművé, hogy lehetnek olyan speciális körülmények, amelyek az adott ítéletben tárgyalt esetre ugyan nem vonatkoznak, de adott esetben mégis a Ve. rendelkezéseinek megsértését eredményezik a kampányidőszakon kívüli politikai tevékenység során. Az állami szervek által fizetett hirdetések közzétételével folytatott politikai tevékenység kétségtelenül ilyen tevékenység. Hiszen egyetlen a fenti [21] bekezdésben felsorolt jogszabály, nemzetközi szerződés, vagy bírói döntés sem tesz különbséget az állami szerveknek az esélyegyenlőséget és egyben az egyenlő bánásmód követelményét sértő, s ennek eredményeként a választók szabad választáshoz való jogát sértő tevékenységei jogellenességének megítélését illetően a tekintetben, hogy a jogsértő tevékenység a soron következő választás előtt mennyi idővel történik. Mi több, a magyar alkotmányjogi tradícióban a Kúria szerint is kiemelt, mintaszerepet betöltő Német Szövetségi Alkotmánybíróság a **2 BvE 1/19** számú ítéletének indokolási része C.I.2.b) pontjában álláspontjának részletes indoklása mellett leszögezi, hogy *„[a] pártok esélyegyenlőségének elve nemcsak a választási kampányban, hanem a választási kampányidőszakon kívül is megköveteli az államsemlegesség követelményének betartását.”* (*Nicht nur während des Wahlkampfes, sondern auch außerhalb von Wahlkampfzeiten erfordert der Grundsatz der Chancengleichheit der Parteien die Beachtung des Gebots staatlicher Neutralität.* Az ítélet internet-elérhetősége: https://www.bundesverfassungsgericht.de/SharedDocs/Entscheidungen/DE/2020/06/es20200609_2_bve000119.html) Nagyon fontos tehát, hogy itt nem általában valamely politikai erő, párt, vagy jelölő szervezet kampánytevékenységéről van szó, amelyre vonatkozóan a választásra vonatkozó jogszabályok – így a Ve. is – kifejezetten a kampányidőszakra írnak elő szabályokat, hanem az állami szervek politikai semlegességének elvéről, mely követelmény viszont nem csak a választási kampányidőszak során, hanem azon kívül is kötelezően érvényesítendő követelmény, mégpedig tekintet nélkül arra, hogy a jogsértő állami szerv adott esetben intenzív kampánytevékenységet folytat (mint most a „nemzeti konzultáció” során), vagy pedig egy egyszeri politikai hirdetéssel gyakorol jogellenesen befolyást.

[26] Álláspontunk szerint tehát feltétlenül felülvizsgálatra szorul, és a jelen kifogásunkban tárgyalt kormányzati „nemzeti konzultációs kampány” jogsértő jellegének megállapításánál figyelmen kívül hagyandó a Knk.II.37.710/2016/2. sz. határozat meghozatalától datálható azon kúriai joggyakorlat,

amely – tévesen – egyebek mellett a Legfelsőbb Bíróság most ismertetett Kvk.III.37.096/2010/2. sz. határozatára hivatkozva, de azt félreértelmezve, az állami szervek politikai semlegességének követelményét sértő tevékenységét kifogásoló jogorvoslati kérelmeket azzal az indoklással utasította el, hogy „mivel a kérelmező által állított kampányidőszakon kívüli kampánytevékenységgel történő alapelsértés nem értelmezhető kampányidőszakon kívül, így alapelvi sérelmekre hivatkozással sem állapítható meg a választási szerv hatásköre.” (Lásd: Knk.II.37.710/2016/2. sz. határozat, Indokolás [9] bek.) És itt érkeztünk el az fent felvetett három kérdés közül az utolsóhoz:

3) Vajon van-e bármely választási szervnek hatásköre a Kormány, illetve a Miniszterelnöki Kabinetiroda kampányidőszakon kívüli, jogsértő politikai hirdetményeinek közzététele miatti jogorvoslati kérelmek elbírálására?

[27] Itt megint a Legfelsőbb Bíróságnak a Kúria határozataiban visszatérően idézett, de álláspontunk szerint tévesen – sőt a most tárgyalandó esetben homlokegyenest ellenkező tartalommal! – értelmezett Kvk.III.37.096/2010/2. számú határozatában foglaltakat kell elsőként megvizsgálni. Az LB határozata ugyan – teljesen indokoltan – elutasította a kampányidőszakon kívül egy magánszemély (tehát nem egy semlegességre kötelezett állami szerv!) által folytatott pártpolitikai tevékenységet kifogásoló kérelmező felülvizsgálati kérelmét, azonban a kérelmező által megtámadott Országos Választási Bizottság (az NVB korábbi megfelelője) határozatát mégis megváltoztatta. Mégpedig azért, mert az Országos Választási Bizottság **hatáskörének hiányára hivatkozva érdemi vizsgálat nélkül utasította el a kifogást tevőt, ahelyett, hogy a Ve. alapján érdemben határozott volna ebben a választást kétségtelenül érintő ügyben.** Az LB a határozata számozatlan 9-10. bekezdéseiben leszögezte, hogy az OVB tévesen hivatkozott a hatásköre hiányára és az akkor hatályos Ve. 90/A § (4) bek. d/ pontja alapján érdemben el kellett volna bírálnia a kifogást. Ugyanis a kérelmező a kifogását az 1997. évi C. törvény Ve. 77. § (1) bekezdésének megfelelően (melynek szövege megegyezik a ma hatályos Ve. 208. §-ának szövegével), „a választásra irányadó jogszabály, illetőleg a választás és a választási eljárás alapelveinek megsértésére (a továbbiakban együtt: jogszabálysértés) hivatkozással” nyújtotta be, azaz olyan hivatkozással, amely alapján a hivatkozott jogszabályhely szerint a választási bizottsághoz kifogás benyújtható. Ahhoz, hogy az állam politikai semlegességének követelménye „választási alapelv”, kétség nem férhet. Hiszen ez az alapelv mind a Velencei Bizottság Választási Kódexének 3.1.a. pontjában, mind az Emberi Jogok Európai Bíróságának a fenti, [18] bekezdésben említett ítéletében a szabad választáshoz való jog egyik kritériumaként szerepel. Mindebből az következik, hogy az államsemlegesség követelményét a Ve. szerinti 50 napos kampányidőszakon kívül megsértő kormányzati politikai hirdetmények miatt benyújtott kifogások tárgyában a Kúria 2016 óta hozott, az NVB hatáskörének hiányát megállapító határozatai – a Knk.II.37.710/2016/2. sz. határozat és az ezt követő határozatok - jogsértőek, felülbírálásra szorulnak, így azok a továbbiakban nem alkalmazhatók.

[28] Az állam politikai semlegességének követelménye, mint választási alapelv megsértésére hivatkozó kifogás tárgyában az NVB-t érdemi döntésre kötelezi még az EJEE 13. cikke is, miszerint „[b]árkinek, akinek a jelen Egyezményben meghatározott jogait és szabadságait megsértették, joga van ahhoz, hogy a hazai hatóság előtt a jogsérelem hatékony orvoslását kérje az esetben is, ha e jogokat hivatalos minőségben eljáró személyek sértették meg.” Amennyiben ugyanis az NVB hatáskör hiányára hivatkozva elutasítja a szabad választáshoz való jogot, azon belül is az állami szervek semlegesség követelményére vonatkozó választási elvet sértő kormányzati politikai agitációs hirdetések miatti kifogásunk érdemi vizsgálatát, úgy nekünk e választási ügyben hatékony jogorvoslati lehetőség egyáltalán nem áll a rendelkezésünkre.

[29] Álláspontunkat, miszerint a választási ügyekben eljáró jogorvoslati szervek (NVB, Kúria, Alkotmánybíróság) jogértelmezése az állami szervek politikai semlegességi követelményének megítélése során az utóbbi években sajnálatos módon nem volt megfelelő, visszaigazolja a politikai elfogultsággal nem vádolható EBESZ Demokratikus Intézmények és Emberi Jogok Hivatala (ODIHR) Nemzetközi Választási Megfigyelési Missziójának 2022. április 3-án kelt „Előzetes jelentése” és július 29-i „Végleges jelentése” is. Ezek a jelentések egyaránt tartalmazzák azt a megállapítást, miszerint **a választásokat és a népszavazást elrontotta/tönkretette** (vagy „zavarta”, „lerontotta a minőségét” – a „mar” angol ige fordításától függően) **az egyenlő versenyfeltételek hiánya**. [A hivatalos angol szöveg szerint: „The elections and referendum were (...) marred by the absence of a level playing field.”] (Az idézett szöveg források: https://www.osce.org/files/f/documents/4/6/515111_1.pdf - legelső mondat, valamint <https://www.osce.org/files/f/documents/2/6/523568.pdf> - I. fejezet, 2. bekezdés, első mondat) Jórészt az EBESZ jelentésére alapozta az e szervezettel semmilyen intézményes kapcsolatban nem lévő Európai Unió Parlamentje a 2022. szeptember 15-én a képviselők $\frac{3}{4}$ -es többségével elfogadott határozata (forráshely: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2022-0324_HU.html) 2. pontjában megfogalmazott minősítését, miszerint: „Az Európai Parlament (...) hangsúlyozza, hogy a magyar kormány felelős az uniós jognak és az EUSZ 2. cikkében foglalt értékeknek való megfelelés helyreállításáért, és mély sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a határozott uniós fellépés hiánya hozzájárult a demokrácia, a jogállamiság és az alapvető jogok összeomlásához Magyarországon, és az országot a választásos önkényuralom hibrid rezsimjévé tette.” Legutóbb, a 2024. január 18-án, az Európai Parlament több, mint 70%-os szavazattöbbséggel pedig már azt nyilvánította ki határozatba foglalt állásfoglalásának 1. pontjában, hogy „*elítéli a magyar kormány arra irányuló szándékos, folyamatos és szisztematikus erőfeszítéseit, hogy aláássa az EUSZ 2. cikkében rögzített uniós alapértékeket; mély aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a Parlament 2022. szeptember 15-i állásfoglalásának elfogadása óta tovább erodálódott a demokrácia, és tovább romlott a jogállamiság és az alapvető jogok helyzete Magyarországon*”. Az állásfoglalás 2. pontjában a Parlament szükségesnek tartotta azt is, hogy „*felhívja az Európai Tanácsot és a tagállamokat, hogy tegyenek intézkedéseket, és állapítsák meg, hogy Magyarország az EUSZ 7. cikkének (2) bekezdése értelmében súlyosan és tartósan megsérti-e az uniós értékeket;*” (Lásd: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2024-01-18_HU.html)

[30] Az EBESZ és az Európai Parlament most idézett legutóbbi, Magyarországra vonatkozó dokumentumaiból is az következik, hogy az ítélezési gyakorlatot a jogállamiság szempontjából igen hátrányosan befolyásoló 2016 utáni kúriai és alkotmánybírósági döntések a továbbiakban nem tarthatók, így azok alkalmazása esetén a Nemzeti Választási Bizottság jogszerű, a jogállamiság követelményein alapuló döntést nem hozhat.

[31] Az állami szerveknek a választópolgárok véleményalakításába való törvénytelen beavatkozása számunkra – egy ellenzéki politikai párt, egy ellenzéki parlamenti képviselő és egy ellenzéki politikai aktivista számára - jogellenesen korlátozza annak a lehetőségét, hogy polgártársaink véleményét hatékonyan befolyásolni tudjuk. Mi több, az állami szerveknek a fenti jogsértő magatartása olyan súlyos megsértését jelenti az esélyegyenlőség elvének, ami nemcsak számunkra, de a választópolgárok milliói számára is ellehetetleníti a szabad választáshoz való joguk gyakorlását a kevesebb, mint négy és fél hónap múlva sorra kerülő európai parlamenti képviselői és önkormányzati képviselői választáson.

[32] A fentiek alapján megállapítható, hogy a jelen kifogásunkban tárgyalt „Nemzeti konzultáció szuverenitásunk védelméért” megnevezésű kormányzati propagandakampány egyértelműen sérti a szabad választáshoz való jogunkat és az egyenlő bánásmódhoz való jogunkat, továbbá az is megállapítható, hogy az ügyben érdemi döntésre az NVB rendelkezik hatáskörrel.

[33] Mindezek alapján kérjük a jogsértés megállapítását és a Kormánynak, valamint a „nemzeti konzultációs” kérdőíveket felelős kiadóként jegyző Miniszterelnöki Kabinetirodának a további jogsértő tevékenységtől való eltiltását!

Csatolt bizonyítékok:

- „Ne táncoljunk úgy, ahogy ők fütyülnek! - Nemzeti konzultáció - Készült Magyarország Kormánya megbízásából” feliratú óriásplakát (A pécsi Makay István úton 2024. január 30-án készült fotó)
- „Ne táncoljunk úgy, ahogy ők fütyülnek! - Nemzeti konzultáció - Készült Magyarország Kormánya megbízásából.” feliratú óriásplakát (A pécsi Rácvárosi úton 2024. január 30-án készült fotó)
- Ellenzék-ellenes keretezés a „Nemzeti konzultáció 2023” című kormányzati kampányfilmben
- Heindl Péter kifogástevő által „Orbántól” szöveggel és „Az állami beavatkozás az állampolgárok politikai tevékenységébe törvénytelen!” nyomtatvánnyal átragasztott, „Ne táncoljunk úgy, ahogy ők fütyülnek! - Nemzeti konzultáció - Készült Magyarország Kormánya megbízásából.” feliratú óriásplakát (A pécsi Makay István út – Páfrány utca sarkán 2023. 12. 03-án készült fotó. Forrás: <https://szabadpecs.hu/2023/12/nem-tudjak-megfelemliteni-a-jogellenesnek-velt-kormanyplakatokat-atragaszto-civil-jogvedot-unicum/>)
- „Nemzeti konzultáció szuverenitásunk védelméről” című kérdőív, a végén az eredeti, 2024. január 10-i feladási határidőről való tájékoztatással.
- Ellenpéldaként 2 db fotó a munkavállalók jogainak védelmére felhívó, a Kormány és az EU által közösen közzétett hirdeteményekről, melyek – a nemzeti konzultációs hirdeteményekkel ellentétben – nem sértik az Európai Unió képviselőinek választásában érintettek egyenlő bánásmód biztosításához való jogát (2022. júliusában készült fotók)

Tisztelettel:

Pécs, 2024. január 31.

Magyar Kétfarkú Kutypárt

Dr. Hadházy Ákos
független országgyűlési képviselő

Dr. Heindl Péter